

פרשת שלח – שישי

(יז) וידבר יהוה אל־מֹשֶׁה יז ומִלִּיל יי, עם מֹשֶׁה
לֵאמֹר:

(יח) דִּבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
אֹתְכֶם שָׁמָּה:

ט"ז < בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ: מִשְׁנֵה "בִּיאָה" זו מִכָּל בִּיאֹת
שְׁבוּתָהּ, שֶׁבְּכָלֶן נֶאֱמַר: "כִּי־תָבֹא", "כִּי־תָבֹאוּ", לְפִיכָךְ כָּלֶן
לְמִדּוֹת זוּ מִזֹּו, וְכִיּוֹן שֶׁפָּרֹט לָךְ הַכָּתוּב בְּאַחַת מֵהֶן, שְׂאִינָה
אֶלָּא לְאַחַר יִרְשָׁה וְיִשְׁיבָה, אֵף כָּלֶן כֵּן, אָבֵל זוּ נֶאֱמַר בָּהּ:
"בְּבֹאֲכֶם", מִשְׁנִכְנְסוּ בָּהּ וְאָכְלוּ מִלַּחְמָהּ, נִתְחַיְבוּ בַּחֲלָה:

(יט) וְהָיָה בְּאֹכְלְכֶם מִלֶּחֶם
הָאָרֶץ תִּרְיֻמוֹ תִּרְוַמָּה לַיהוָה:

יט ויהי, בְּמִיכָלְכוֹן
מִלַּחְמָא דְּאֶרְעָא
תְּפָרְשׁוֹן אֶפְרָשׁוֹתָא,
קָדָם יי.

(כ) רֹאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם חֲלָה
תִּרְיֻמוֹ תִּרְוַמָּה כְּתִרְוַמַּת גֶּרֶן
כֵּן תִּרְיֻמוֹ אֹתָהּ:

כ"יש, אֶצְוֹתְכוֹן חֲלֵתָא,
תְּפָרְשׁוֹן אֶפְרָשׁוֹתָא:
כְּמָא דְּמִפְרָשִׁין מִן
אֶדְרָא, כִּין תְּפָרְשׁוֹן
יְתָהּ.

ט"ז < רֹאשִׁית עֲרֹסְתְּכֶם: כְּשִׁתְּלוּשׁוּ
כְּדִי עֲרִיסוֹתֵיכֶם שְׂאֵתֶם רְגִילִין לְלוֹשׁ בַּמִּדְבָּר, וְכִמָּה הִיא?
(שְׁמוֹת טז): "וַיִּמְדּוּ בַעֲמֹר", "עֲמֹר לִגְלַגְלֵת" (וְשַׁעֲוֹרוֹ אַרְבַּעִים
וְשֹׁלֶשׁ בִּיצִים וְחֹמֶשׁ בִּיצָה) תִּרְיֻמוֹ מִרְאשִׁיתָהּ, כְּלוּמַר, קָדָם
שֶׁתֹּאכְלוּ מִמֶּנָּה, רֹאשִׁית תִּלְקַח חֲלָה אַחַת תִּרְוַמָּה לְשֵׁם
ה'. חֲלָה: טוֹרְטִי"ל בְּלַעַז: כְּתִרְוַמַּת גֶּרֶן: שְׁלֹא נֶאֱמַר בָּהּ שַׁעֲוֹר,
וְלֹא כְּתִרְוַמַּת מַעֲשֹׂר, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ שַׁעֲוֹר, אָבֵל חֲכָמִים נִתְּנוּ
שַׁעֲוֹר לְבַעַל הַבַּיִת אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה, וְלִנְחֻתוֹם אֶחָד
מֵאַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה:

(כא) מִרְאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם תִּתְּנוּ
לַיהוָה תִּרְוַמָּה לְדֹרֹתֵיכֶם:

כא מִרְיש, אֶצְוֹתְכוֹן,
תִּתְּנוֹן קָדָם יי,
אֶפְרָשׁוֹתָא לְדִרְיִכוֹן.

ט"ז < מִרְאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם: (ספרי)
לָמָּה נֶאֱמַר? לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר: "רֹאשִׁית עֲרֹסְתֵיכֶם" שׁוֹמֵעַ אֲנִי
רֹאשׁוֹנָה שְׁבַעֲסוֹת תִּלְמוּד לומר: "מִרְאשִׁית" מְקַצֶּתָהּ וְלֹא
כָּלָהּ. תִּתְּנוּ לָהּ תִּרְוַמָּה: (ספרי) לְפִי שֶׁלֹּא שִׁמְעֵנוּ שַׁעֲוֹר לְחֲלָה,
נֶאֱמַר "תִּתְּנוּ", שִׁיָּהָא בָּהּ כְּדִי נִתְּיָנָה:

(כב) וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת
כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר־
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה:

כב וְאֶרִי תִשְׁתְּלוֹן וְלֹא
תַעֲבִדוֹן, יֵת כָּל פְּקוּדֵי־א
הָאֵלִין: דְּמִלִּיל יי, עִם
מֹשֶׁה.

ט"ז < וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ: עֲבוּדַת אֱלִילִים הִיָּתָה בְּכָלֶל "כָּל
הַמִּצְוֹת" שֶׁהַצְּבוּר מֵבִיאִין עֲלֵיהֶם פֹּר, וְהָרִי הַכָּתוּב מוֹצִיאָהּ
כָּאֵן מִכָּלֶלֶן לְדוֹן בְּפֹר לַעֲוֹלָה וְשַׁעֲרִי לַחֲטָאִת. וְכִי תִשְׁגּוּ וְגו':
(שם) בַּעֲבוּדַת אֱלִילִים הַכָּתוּב מְדַבֵּר; אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בְּאַחַת
מִכָּל הַמִּצְוֹת? תִּלְמוּד לומר: "אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֹהִים" מִצְוָה
אַחַת שֶׁהִיא כָּלֶל הַמִּצְוֹת: מַה הָעוֹבֵר עַל כָּל הַמִּצְוֹת, (כְּרִיתוֹת ז)
פּוֹרֵק עַל וּמִפֶּר בְּרִית וּמַגְלָה פָּנִים, אֵף מִצְוָה זוֹ פּוֹרֵק בָּהּ עַל
וּמִפֶּר בְּרִית וּמַגְלָה פָּנִים, וְאִיזוֹ? זוֹ עֲבוּדַת כּוֹכָבִים. אֲשֶׁר־דִּבֶּר
ה' אֶל־מֹשֶׁה: (הוֹרִיֹּת ח) "אֲנֹכִי" וְ"לֹא יִהְיֶה לָּךְ" מִפִּי הַגְּבוּרָה
שִׁמְעֵנוּם (תְּהִלִּים סב): "אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתִּים־זוֹ שִׁמְעֵתִי":

(כג) אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וְהִלָּאָה
לְדֹרֹתֵיכֶם:

כג יֵת כָּל דְּפִקִּיד יי
לְכוֹן, בִּידָא דְּמֹשֶׁה:
מִן יוֹמָא דְּפִקִּיד יי,
וְלֵהֲלָאָה לְדִרְיִכוֹן.

ט"ז < אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה וְגו': (ספרי) מִגִּיד, שֶׁכָּל הַמּוֹדָה בַּעֲבוּדַת
אֱלִילִים כְּכּוֹפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה כָּלָה וּבְכָל מַה שֶׁנִּתְּנָבֹאוּ הַנְּבִיאִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: "מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה ה' וְהִלָּאָה":

(כד) וְהָיָה אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה
נַעֲשֶׂתָה לְשִׁנְגָּה וְעָשׂוּ כָל־
הָעֵדָה פֶּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד
לְעֹלָה לְרִיחַ נִיחַח לַיהוָה
וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפֵּט
וְשַׁעֲר־עֲזִים אֶחָד לַחֲטָת:

כד ויהי, אִם מַעֲיִנִי
כְּנִשְׁתָּא אֶתְעַבִּידַת
לְשֹׁל, וְיַעֲבִדוֹן כָּל
כְּנִשְׁתָּא תוֹר בֶּר תוֹרִי
חַד לַעֲלֵתָא לְאַתְקַבְּלָא
בְּרַעְוָא קָדָם יי,
וּמִנְחָתִיהּ וְנִסְכִּיהּ
כְּדַחֲזִי; וְצִפִּיר בֶּר עֲזִין
חַד, לַחֲטָתָא.

ט"ז < אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה נַעֲשֶׂתָה
לְשִׁנְגָּה: אִם מַעֲיִנִי הָעֵדָה נַעֲשֶׂתָה עֲבָרָה זוֹ עַל־יָדֵי שׁוֹגֵג,
כְּגוֹן שֶׁשִּׁגְּגוּ וְהוֹרּוּ עַל אַחַת מִן הָעֲבוּדוֹת שֶׁהִיא מִתְּרַת לַעֲבֹד
עֲבוּדַת אֱלִילִים בְּכָךְ. לַחֲטָת: (הוֹרִיֹּת יג, זִבְחִים נ) חֶסֶר א'
שְׂאִינוֹ כִּשְׂאֹר חֲטָאוֹת, שֶׁכָּל חֲטָאוֹת שְׁבוּתָהּ הַבָּאוֹת עִם
עוֹלָה, הַחֲטָאִת קוֹדֶמֶת לַעֲוֹלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ה): "וְאֵת הַשְּׁנִי
יַעֲשֶׂה עוֹלָה" וְזוֹ עוֹלָה קוֹדֶמֶת לַחֲטָאִת:

(כה) וְכִפֹּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם
כִּי־שִׁנְגָּה הוּא וְהֵם הִבִּיאוּ
אֶת־קָרְבָּנָם אִשָּׁה לַיהוָה
וְחִטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־
שִׁנְגָּתָם:

כה וְיִכְפֹּר כְּהֵנָא, עַל כָּל
כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִשְׁתַּבִּיק לְהוֹן: אֶרִי
שְׁלוֹתָא הִיא וְאֲנוּן
אִיתִיאוּ יֵת קָרְבָּנֵהוּן
קָרְבָּנָא קָדָם יי
וְחֻבְתָּהוּן קָדָם יי, עַל
שְׁלוֹתָהוּן.

ט"ז < הִבִּיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשָּׁה לָהּ: (ספרי יבמות ט) זֶה הָאָמֹר
בְּפִרְשָׁהּ, הוּא פֶּר הָעוֹלָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "אִשָּׁה לָהּ". וְחִטָּאתָם: זֶה
הַשְּׁעִיר:

(כו) וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם כִּי
לְכָל־הָעָם בִּשְׁנִיגָה:

כו וְיִשְׁתַּבִּיק, לְכָל
כְּנִשְׁתָּא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
וְלַגִּיּוֹרִיא, דִּיתְגִּירוֹן
בִּינִיהוֹן: אֶרִי לְכָל
עֲמָא, בְּשְׁלוֹתָא.